

3.4 Açıklamalar

3.4.1 Finansal Raporlama Esasları

TCMB, yasal defterlerini vergi mevzuatına ve 1211 sayılı TCMB Kanunu'na, yasal finansal tablolarını 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)'na ve 1211 sayılı TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır.

Muhasebenin dönemsellik, tam açıklama, ihtiyatlılık, sosyal sorumluluk, kişilik, işletmenin sürekliliği, parayla ölçülme, maliyet esası, tarafsızlık ve belgelendirme, tutarlılık, özün önceliği ve önemlilik ilkeleri, finansal olayların kaydedilmesi ve ölçülmesinde TCMB muhasebe uygulamalarının temel dayanağını oluşturmaktadır.

TCMB'nin gerçekleştirdiği işlemler işlem tarihindeki kurlar üzerinden Türk lirasına çevirmektedir. Finansal tabloların hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden kayıtlara geçirilmiş olan varlık ve yükümlülük hesapları raporlama tarihindeki cari döviz ve efektif alış kurları esas alınarak Türk lirasına çevirmektedir.

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 61. maddesi gereğince, Türk lirası değerinin yabancı paralar karşısında değişmesi nedeniyle TCMB'nin aktif ve pasifindeki altın ve dövizlerin yeniden değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir ve giderler TCMB bilançosunun aktif veya pasifinde "Değerleme Hesabı" kaleminde izlenmektedir. Bu gelir ve giderlerin gerçekleşmesi halinde, gerçekleşen tutarlar kâr/zarar hesaplarına aktarılmaktadır.

Finansal tablolar, Türk lirası cinsinden ifade edilmektedir.

3.4.1.1 Altın Rezervi

TCMB altın rezervleri, TCMB kasasında, yurt dışı bankalarda ve BİST nezdinde tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altınlardan oluşmaktadır.

Banka, altın rezervlerinin yönetimine ilişkin olarak, doğrudan alım ve satım işlemleri, altın muhafaza hesapları, vadeli altın depo işlemleri, altın karşılığı döviz ve döviz karşılığı altın swapları, lokasyon swapları, fiziki altın nakil işlemleri ve benzeri işlemleri yapabilmektedir.

Zorunlu karşılık tesisi için bankalar ve finansman şirketleri tarafından yatırılan altınlar da yurt dışı bankalar ve BİST nezdinde takip edilmektedir.

Altın, alım tarihinde geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve izleyen dönemlerde Gerçeğe Uygun Değer (GUD) ile değerlendirilmektedir. GUD, haftanın ve ayın son iş gününde Londra Altın Borsasında açıklanan son gün saat 10:30'da kote edilen altın fiyatı ve 1 ons altın = 31,1035 gram esas alınarak hesaplanmakta, bu değerleri üzerinden günlük olarak Türk lirasına çevrilerek bilançoda gösterilmektedir. Altının fiyat ve kur farkı değişiminden kaynaklanan GUD değişiklikleri gerçekleşmemiş kazanç ya da kayıp olarak 1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 61. maddesi gereğince "Değerleme Hesabı"nda takip edilmektedir.

3.4.1.2 Finansal Varlıklar ve Yükümlülükler

a) GUD Farkı Kâr veya Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar

Likidite yönetimi ve rezerv yönetimi amacıyla tutulan Türk lirası ve yabancı para menkul kıymetler GUD farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklardır.

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun açık piyasa işlemleri ile ilgili 52. maddesine ve altın ve dövizle ilgili işlemlere ilişkin 53. maddesine dayanılarak, TCMB'nin kendi nam ve hesabına satın aldığı menkul kıymetler bu grupta sınıflandırılmaktadır. GUD farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar, kayda alınmalarının ardından ay sonları itibarıyla GUD'ları ile değerlemeye tabi tutulmakta ve oluşan kazanç ve kayıplar, kâr/zarar hesaplarına intikal ettirmektedir. Bu finansal varlıkların elde etme maliyeti ile GUD'ları arasındaki değer farkları, bilançoda "3. Yurt Dışı Bankalar" ve "5. Menkul Kıymetler" kalemlerine yansıtılmaktadır.

GUD, BİST'te aynı gün valörlü işlemler için oluşan ağırlıklı ortalama fiyat, bu fiyatların bulunmaması durumunda ise, ilgili menkul kıymetlerin TCMB'nin Resmi Gazete'de günlük olarak açıkladığı fiyatları üzerinden hesaplanmaktadır. Yabancı para menkul kıymetler, ay sonları itibarıyla ilgili uluslararası piyasalarda oluşan kapanış fiyatları üzerinden hesaplanan GUD'ları ile değerlendirilmektedir.

GUD farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıkların elde tutulması esnasında kazanılan faizler, faiz gelirleri içerisinde gösterilmektedir.

b) Krediler

TCMB tarafından verilen krediler, kredi tutarının karşı tarafa transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır. Krediler etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden gösterilir. Etkin faiz yöntemi; finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamını, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

c) İştirakler

İlk olarak alış maliyetleri ile kaydedilmektedir. Kayda alınmalarını takip eden dönemlerde GUD'u, piyasa fiyatları veya diğer değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmektedir. GUD değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar, "12. Diğer Pasifler" kaleminde takip edilmektedir. İştiraklere ilişkin temettüler, temettü alma hakkının kesinleştiği dönemde kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

d) Geri Satım Vaadiyle Alım İşlemleri

Türk lirası cinsinden menkul kıymetlerin geri satım vaadiyle alım işlemleri TCMB'nin yürüttüğü açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Geri satım vaadiyle alım işlemleri, teminat karşılığı verilen kredi şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Nakit alacaklar, işlem tarihinde verilen tutar kadar, aktifte "6. Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar / 6.1 Açık Piyasa İşlemleri" kaleminde gösterilirken, teminat olarak alınan menkul kıymetler nazım hesaplarda takip edilmektedir. Bankalardan alınan faizler etkin faiz yöntemi kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede işlemten doğan faiz geliri kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

e) Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü

GUD farkı kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlıklar için beklenen kredi değer düşüklüğü modeli uygulanmaktadır. Beklenen kredi zararının hesaplanmasında KDK'ların her yıl yayınladıkları geçiş matrisi verileri kullanılmaktadır. Temerrüt halinde kayıp oranı için Basel düzenlemelerinde önerilen yüzde 45 oranı temel alınmaktadır. Temerrüt tutarı, temerrüt olasılığı ve temerrüt halinde kayıp oranı kullanılarak beklenen kredi zararı hesaplanmaktadır.

f) Finansal Varlıkların Bilanço Dışı Bırakılması

TCMB, finansal varlığa ait nakit akışlarına ilişkin sözleşmeden doğan haklarının süresinin dolması veya ilgili finansal varlığı ve bu varlığın mülkiyetinden doğan tüm riskleri ve kazanımları başka bir tarafa devretmesi durumunda söz konusu varlığı bilanço dışı bırakmaktadır.

g) GUD Farkı Kâr veya Zarara Yansıtılan Finansal Yükümlülükler

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 52. maddesi gereğince, para politikası hedeflerine uygun olarak para arzının ve ekonominin likiditesinin etkin bir şekilde düzenlenmesi amacıyla, açık piyasa işlemleri çerçevesinde TCMB'nin kendi nam ve hesabına, ikincil piyasada alınıp satılabilen ve vadesi 91 günü aşmayan likidite senetleri ihraçları bu grupta sınıflandırılmaktadır. TCMB, likidite senetlerini ihraç tutarı üzerinden muhasebeleştirmekte, ay sonları itibarıyla TCMB'nin Resmi Gazete'de günlük olarak açıkladığı fiyatlar üzerinden GUD'u ile göstermektedir. İhraç tutarı ile GUD'u arasındaki farklar ay sonları itibarıyla kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır. Bilanço tarihi itibarıyla TCMB'nin likidite senedi ihracı bulunmamaktadır.

h) Diğer Finansal Yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte itfa edilmiş maliyet bedeli esas alınarak muhasebeleştirilmektedir.

i) Geri Alım Vaadiyle Satım İşlemleri

Geri alım vaadiyle satım işlemleri, teminat karşılığı alınan mevduat şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Teminat olarak verilen menkul kıymetler bilançonun aktifinde "5. Menkul Kıymetler" içerisinde gösterilirken, nakit borçlar, işlem tarihinde alınan tutar kadar, pasifte "2. Para Politikası İşlemlerinden Borçlar/ 2.1 Açık Piyasa İşlemleri" başlığı altında takip edilmektedir. Bankalara ödenecek faiz etkin faiz yöntemi kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede işlem için ödenen faiz gideri, kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

j) TL Depo Karşılığı Döviz Depo İşlemleri

Verilen döviz depo bilançonun aktifinde "7. Yurt İçi Bankalar" kaleminde, alınan TL depo bilançonun pasifinde "2. Para Politikası İşlemlerinden Borçlar/ 2.4 Diğer" kaleminde takip edilmektedir. Döviz depolarından tahsil edilen faiz ve TL depolara ödenen faiz, "etkin faiz yöntemi" kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede işlemden doğan faiz geliri ve işlem için ödenen faiz gideri kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

k) TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Satış İşlemleri

Valör tarihinde döviz satış taahhüdü ile TL alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmekte, ay sonlarında değer artışları "12. Diğer Pasifler / 12.4 Diğer" kaleminde, değer azalışları "15. Diğer Aktifler / 15.4 Diğer" kaleminde takip edilmektedir. Vadede işlemden doğan kur farkına ilişkin TL ödemeleri/tahsilatları kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

BİST VİOP Nezdinde TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Alım-Satım İşlemlerinde ise, sözleşmelerin değer artış ve azalışları günlük olarak kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

l) Para Takası İşlemleri

Para takası anlaşmasına konu olan YP borçlar ve TL alacaklar valör tarihinde nazım hesaplarda muhasebeleştirilmekte, bilançonun aktifinde "3. Yurt Dışı Bankalar / 3.3 Diğer" ve pasifinde "3. Mevduat / 3.2 Bankacılık Sektörü Mevduatı / 3.2.2 Yurt Dışı Bankalar" kalemlerinde takip edilmektedir. Para takası anlaşması çerçevesinde yapılan kullanımlardan tahsil edilen ve ödenen faiz "etkin faiz yöntemi" kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede tahsil edilen/ödenen faiz kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

m) Swap İşlemleri

TL/döviz karşılığı swap işlemlerin, valör tarihinde döviz satışı/alışı gerçekleştirilir. Valör tarihinde döviz alış/satış taahhüdü ile TL borçlar/alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmektedir. Ay sonlarında, değer artışları "12. Diğer Pasifler / 12.4 Diğer" kaleminde, değer azalışları "15. Diğer Aktifler / 15.4 Diğer" kaleminde takip edilmektedir. Tahsil edilen ve ödenen faiz, "etkin faiz yöntemi" kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede işlemden doğan kâr/zarar ve faize ilişkin tutarlar kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

3.4.1.3 Gelirler ve Giderler

a) Faiz Geliri/Gideri

Dönemsellik ilkesinin gereği olarak henüz vadesi gelmemiş alacaklar ve borçlara ait faizler için ay sonlarında gelir ve gider reeskontları, vadesi gelen ancak tahsilatı veya ödemesi bir sonraki dönemde yapılacaklar için ise gelir ve gider tahakkukları yapılmaktadır.

b) Komisyon ve Hizmet Geliri/Gideri

TCMB'nin ticari bankalar, Hazine, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile muhtelif kişi ve kuruluşlarla olan işlemlerinden dolayı ödediği ya da tahsil ettiği komisyon ve hizmet geliri ve gideri, tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir veya gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Tahsilatı veya ödenmesi bir sonraki dönemde gerçekleşecekler için gelir veya gider tahakkukları yapılmaktadır.

3.4.1.4 Duran Varlıklar

Duran varlıklar, arsalar, binalar ve bina maliyetine giren ilave harcamalar ile demirbaşlar ve yazılım ürünlerinden oluşmaktadır. TCMB bilançosundaki arsalar maliyet değerleri üzerinden, binalar, demirbaşlar ve yazılımlar ise amortismanları ile netleştirilmiş değerleri üzerinden bilançoda gösterilmektedir. Duran varlıkların elden çıkarılması sonucunda satış bedeli ile varlığın netleştirilmiş değeri arasındaki fark, gelir veya gider olarak kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır. Arsalar dışındaki duran varlıkların amortismanları Vergi Usul Kanunu (VUK) Genel Tebliğlerinde yer alan faydalı ömürleri dikkate alınarak kıst amortisman yöntemine göre hesaplanmaktadır.

3.4.1.5 Tedavüldeki Banknotlar

1211 sayılı TCMB Kanunu ile Türkiye'de banknot ihraç etme yetkisi sadece TCMB'ye verilmiştir. Tedavüle çıkarılan banknot miktarı TCMB bilançosunda "1. Tedavüldeki Banknotlar" kaleminde gösterilmektedir. TCMB, tedavülde bulunan banknotları gerekli gördüğü zaman yeni banknotlarla değiştirebilmektedir. Tedavüldeki banknotlar, finansal tablolarda banknotların nominal değerleriyle gösterilmektedir.

TCMB'nin banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları "15. Diğer Aktifler" kalemi altında maliyet bedeli ile izlenmektedir. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotlar TCMB'nin yedek deposuna aktarıldığında giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; doğrudan maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir.

3.4.1.6 Karşılıklar

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 59. maddesine göre, TCMB'nin yıllık gayrisafi kârından ertesi yıllara has işlemler dolayısıyla meydana gelebilecek muayyen riskleri karşılamak üzere Banka Meclisince uygun görülebilecek tutarlarda provizyonlar ayrılabilir.

3.4.1.7 Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı, emeklilik veya işten ayrılma durumunda ödenmektedir. Ödenecek tutar, mensubun unvanı ve hizmet yılına göre ilgili kanunlarda belirtilen esaslara göre hesaplanmaktadır.

Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmakta ve finansal tablolara yansıtılmaktadır.

3.4.1.8 Vergiler

a) Ödenecek Vergiler

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 1. maddesi gereğince "anonim şirket" olarak kurulan TCMB, kurumlar vergisi mükellefidir. TCMB, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesine göre ücretler, serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemeler, mevduat faizleri vs. üzerinden, ayrıca 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30. maddesine göre dar mükellefiyete tâbi kurumlara yapılan gayrimenkul sermaye iratları, serbest meslek kazançları ve anılan maddede belirtilen diğer kazançlar dolayısıyla yapılan ödemeler üzerinden tevkifat yapmakla sorumludur.

TCMB, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) mükellefidir.

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 61. maddesi kapsamındaki varlık ve yükümlülüklerden TCMB lehine oluşan gerçekleşmemiş değerlendirme farkları, değerlemenin yapıldığı dönem kazancına dâhil edilmemekte ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir olarak dikkate alınmamaktadır. TCMB aleyhine oluşan gerçekleşmemiş değerlendirme farkları da değerlemenin yapıldığı dönem kazancından düşülmemekte ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınmamaktadır.

Cari döneme ait kurumlar vergisi, kâr/zarar tablosuna gider olarak yansıtılmaktadır. Vergi işlemlerine ilişkin düzeltmeler cari dönemde işlem tarihleri esas alınarak gerçekleştirilmektedir.

b) Ertelenmiş Vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile Merkez Bankası Kanunu ve vergi kanunlarına göre tutulan defter kayıtları arasındaki geçici farkların vergi etkisinden kaynaklanmaktadır. Ertelenmiş vergi varlığı bilançonun aktifinde, ertelenmiş vergi yükümlülüğü bilançonun pasifinde gösterilmektedir.

Cari döneme ait vergi, ilgili dönemin kurumlar vergisi ile ertelenmiş vergideki değişimi içermektedir.

3.4.1.9 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Finansal Tablolarının Düzeltilmesi

Finansal durumun karşılaştırılabilmesine imkân vermek üzere, TCMB'nin cari ve önceki dönem finansal tabloları birlikte sunulmaktadır. Cari dönem finansal tablolarının sunumu ile uygunluk sağlanması açısından önceki dönem finansal tabloları gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılmakta ve önemli farklılıklar açıklanmaktadır.

3.4.1.10 Saklama İşlemleri

Çeşitli kişi ve kuruluşlara ait emanete alınan varlıklar, saklama amacıyla elde tutulduklarından nazım hesaplarda izlenmektedir.

3.4.2 Finansal Tablo Kalemlerine İlişkin Açıklamalar

3.4.2.1 Altın

Altın mevcudu, 488.531.099,25 safi gram karşılığı 105.904.019.148 TL tutarında uluslararası standartta olan ve 3.177.797,62 safi gram karşılığı 688.884.578 TL tutarında uluslararası standartta olmayan altınlardan oluşmaktadır. Uluslararası standartta olan altınların bir kısmı Hazine ve TCMB'ye ait olup, bir kısmı ise zorunlu karşılık tesisi için yatıran bankalara ve finansman şirketlerine aittir. Söz konusu altınlar, TCMB kasalarında, BİST ve yurt dışındaki bankalar nezdinde muhafaza edilmektedir.

Tablo 3.4.2.1.1: Altın

	2018		2017	
	Safi Gram	TL	Safi Gram	TL
Uluslararası Standartta Olan Altın	488.531.099	105.904.019.148	564.654.454	88.778.169.804
TCMB malı altın	253.290.053	54.908.346.038	199.440.583	31.357.177.515
BoE nezdinde	5.939.153	1.287.492.602	109.759.799	17.257.057.024
BİS nezdinde	-	-	18.736.294	2.945.826.226
TCMB nezdinde	33.670.645	7.299.139.491	33.670.645	5.293.889.429
BİST nezdinde	213.680.255	46.321.713.945	37.273.844	5.860.404.835
Bankalar zorunlu karşılık altını	234.404.638	50.814.356.190	361.444.985	56.828.426.762
BoE nezdinde	90.013.832	19.513.244.093	264.341.426	41.561.255.421
BİST nezdinde	144.390.806	31.301.112.098	97.103.560	15.267.171.341
Finansman şirketleri zorunlu karşılık altını	654.653	141.916.050	1.304.639	205.122.687
BoE nezdinde	654.653	141.916.050	1.304.639	205.122.687
Hazine Altını	181.755	39.400.869	2.464.247	387.442.840
BİST nezdinde	181.755	39.400.869	2.464.247	387.442.840
Uluslararası Standartta Olmayan Altın	3.177.798	688.884.578	3.177.798	499.631.332
TCMB'ye ait	2.832.113	613.946.990	2.832.113	445.280.911
Koleksiyon (TCMB'ye ait)	109	23.733	109	17.213
Hazine'ye ait	345.575	74.913.854	345.575	54.333.208

NOT: Altın, 1 ons altın = 31,1035 gram esas alınarak, 1.281,65 USD/Ons fiyatı (2017: 1.296,50) ile ve 31.12.2018 tarihli ABD doları döviz alış kuru olan 5,2609 TL (2017: 3,7719 TL) kullanılarak değerlendirilmiştir. Buna göre 1 safi gram altın fiyatı = (1.281,65 x 5,2609) / 31,1035 = 216,78 TL olarak gerçekleşmiştir.

Uluslararası standartta olan altınlar, TCMB tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para rezervlerinin % 22,12'sini (2017: % 21,85) oluşturmaktadır.

Zorunlu karşılık tesisi için bankalar ve finansman şirketleri tarafından yatırılan 235.059.291,35 safi gram karşılığı 50.956.272.240 TL tutarındaki altınlar ile BİST nezdinde muhafaza edilen 181.755,67 safi gram karşılığı 39.400.869 TL tutarındaki Hazine altınları da bu kalemdedir.

Uluslararası standartta olmayan altınların bir kısmı TCMB'ye, bir kısmı da Hazine'ye aittir ve tamamı TCMB kasalarında muhafaza edilmektedir. Söz konusu altınlar, bilançonun aktifinde "15. Diğer Aktifler" kaleminin altında takip edilmektedir. Hazine'ye ait olan 345.574,68 safi gram karşılığı 74.913.854 TL'lik kısım bilançonun pasifinde "12. Diğer Pasifler/12.1 Hazine Altınları" kaleminin altında gösterilmektedir.

3.4.2.2 Yabancı Para Banknotlar

2018 yıl sonu itibarıyla TCMB şubelerinin kasalarında bulunan yabancı para banknotların TL karşılığı 18.069.286.283 TL'dir.

Tablo 3.4.2.2.1: Yabancı Para Banknotlar

	2018	2017
Yabancı para banknotlar	18.069.286.283	10.581.358.466

3.4.2.3 Yurt Dışı Bankalar

TCMB'nin döviz rezervlerinin büyük bir bölümünü oluşturan ve bilançonun aktifinde yer alan "3. Yurt Dışı Bankalar" kalemi, GUD'u ile izlenen YP menkul kıymetler, yabancı bankalardaki depo hesapları ve cari hesaplardan oluşmaktadır.

Tablo 3.4.2.3.1: Yurt Dışı Bankalar (Aktif)

	2018		2017	
	TL	ABD Doları Karşılığı	TL	ABD Doları Karşılığı
YP menkul kıymetler	129.717.482.052	24.656.899.400	251.841.977.106	66.767.935.816
Mevduat	49.324.206.589	9.375.621.394	21.989.215.554	5.829.745.103
Diğer	185.506.622.289	35.261.385.369	32.519.885.439	8.621.619.194
Vadesiz mevduat	178.435.328.338	33.917.262.890	27.326.772.506	7.244.829.530
SDR holding hesabı	7.070.035.653	1.343.883.300	5.190.498.204	1.376.096.451
Diğer	1.258.297	239.179	2.614.729	693.213
TOPLAM	364.548.310.930	69.293.906.162	306.351.078.099	81.219.300.114

Bilançonun pasifinde yer alan "4. Yurt Dışı Bankalar" kaleminin 2018 ve 2017 yıl sonları itibarıyla bakiyeleri aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3.4.2.3.2: Yurt Dışı Bankalar (Pasif)

	2018		2017	
	TL	ABD Doları Karşılığı	TL	ABD Doları Karşılığı
Yurt Dışı Bankalar	10.614.051.729	2.017.535.351	2.842.399	753.572

3.4.2.4. IMF Üyeliğinden Doğan Bakiyeler

Türkiye'nin IMF üyeliğinden doğan mali ilişkiler çerçevesinde, ülke kotasının altın ve yabancı para olarak ödenen kısmı bilançonun aktifinde yer alan "4. Rezerv Dilimi Pozisyonu" ve pasifinde yer alan "5. Rezerv Dilimi İmkânı" kalemlerinde takip edilmektedir. 112.775.000 SDR olan bu tutarın 37.750.000 SDR'lik kısmı altın olarak ödenmiştir. Türkiye'nin IMF kotası 18 Şubat 2016 tarihinde 4.658,6 milyon SDR olmuştur.

Tablo 3.4.2.4.1: IMF Üyeliğinden Doğan Bakiyeler

	2018		2017	
	TL	SDR	TL	SDR
Aktif				
Rezerv dilimi pozisyonu	825.727.273	112.775.000	606.030.295	112.775.000
SDR tahsisatı nedeniyle Hazine yükümlülüğü	7.844.169.143	1.071.329.729	5.757.111.698	1.071.329.729
Pasif				
Rezerv dilimi imkânı	825.727.273	112.775.000	606.030.295	112.775.000
SDR tahsisatı	7.844.169.143	1.071.329.729	5.757.111.698	1.071.329.729

IMF tarafından ülkemize tahsis edilmiş ve Hazine tarafından kullanılmış olan 112.307.000 SDR ile 2009 yılında tahsis edilen toplam 959.022.729 SDR tutarındaki Genel ve Özel SDR Tahsisatı ise aktifte "10. SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü", pasifte ise "6. SDR Tahsisatı" kalemlerinde izlenmektedir.

3.4.2.5. Menkul Kıymetler

Menkul kıymetlerin 2018 yıl sonu itibarıyla GUD'u 13.703.784.910 TL'dir.

Tablo 3.4.2.5.1: Menkul Kıymetler

	2018		2017	
	Maliyet	GUD	Maliyet	GUD
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri, hazine bonoları	13.884.021.970	13.372.059.760	14.557.547.630	14.531.545.390
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilen kira sertifikaları	326.810.540	331.725.150	-	-
TOPLAM	14.210.832.510	13.703.784.910	14.557.547.630	14.531.545.390

3.4.2.6 Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar ve Borçlar

Bilançonun aktifinde yer alan ve TCMB'nin nakit alacaklarını gösteren "6. Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar" kalemi, 2018 yıl sonu itibarıyla 109.297.097.563 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu kaleme yansıtılan gelir reeskontları, geri satım vaadiyle alım işlemleri için 100.419.439 TL (2017: 35.896.437 TL); BPP işlemleri için ise 196.678.242 TL'dir. (2017: 109.575.035 TL)

Bilançonun pasifinde yer alan ve TCMB'nin nakit borçlarını gösteren "2. Para Politikası İşlemlerinden Borçlar" kalemi 13.597.425.610 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu kaleme yansıtılan gider reeskontu, BPP işlemleri için 4.562.137 TL (2017: 46.697 TL), TL depoları karşılığı döviz depoları işlemleri için 18.718.934 TL'dir. (2017: 34.833.780).

Tablo 3.4.2.6.1: Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar/Borçlar

	2018	2017
Aktif		
Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar	109.297.097.563	137.553.171.477
API	34.940.725.173	34.295.896.442
BPP işlemleri	74.356.372.390	103.257.275.035
Pasif		
Para Politikası İşlemlerinden Borçlar	13.597.425.610	19.808.748.338
BPP işlemleri	7.306.262.137	77.346.697
Diğer	6.291.163.473	19.731.401.641
Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar (Net)	95.699.671.953	117.744.423.139

3.4.2.7 Yurt İçi Bankalar

"7. Yurt İçi Bankalar" kaleminde TCMB taraflı döviz depo işlemleri, karşılışan döviz depo işlemleri ve 18 Ocak 2017 tarihinde başlayan TL depoları karşılığı döviz depo işlemleri gösterilmekte olup, 31.12.2018 tarihi itibarıyla 6.230.499.299 TL'dir (2017: 19.467.018.398). Bu kaleme yansıtılan gelir reeskontu TL depoları karşılığı döviz depo işlemleri için 1.935.657 TL'dir (2017: 4.052.117).

Tablo 3.4.2.7.1: Yurt İçi Bankalar

	2018	2017
Türk Lirası Depoları Karşılığı Döviz Depoları	6.230.499.299	19.467.018.398
TOPLAM	6.230.499.299	19.467.018.398

3.4.2.8 Krediler ve Takipteki Alacaklar

İç krediler reeskonta kabul edilen senetler karşılığında bankalara kullanılan 6.841.369.398,55 ABD doları (2017: 6.761.022.393 ABD doları), 7.482.368.623,88 Euro (2017: 4.905.730.152 Euro), 29.972.474 İngiliz sterlini (2017: 27.047.292 İngiliz sterlini), 76.000.000 Japon Yeni (2017: Yok), 36.165.706 Çin Yuanı (2017: 23.142.685 Çin Yuanı) karşılığı 81.326.052.136 TL (2017: 47.804.468.499 TL) tutarındaki kredilerden oluşmaktadır. İç kredilerin 2018 yıl sonu bakiyesi reeskontlar dahil 80.934.618.898 TL (2017: 47.680.497.133 TL) olarak gerçekleşmiştir.

Dış krediler, Sudan Merkez Bankasına kullanılan krediden oluşmaktadır. Sudan Merkez Bankası ile TCMB arasında imzalanan bankacılık anlaşması uyarınca kullanılan bu kredinin bakiyesi 9.061.417 ABD doları (2017: 9.061.417 ABD doları) olup, karşılığı 47.671.207 TL 'dir. (2017: 34.178.758 TL)

Tablo 3.4.2.8.1: Krediler ve Takipteki Alacaklar (TL)

	2018	2017
İç krediler	80.934.618.898	47.680.497.133
Dış krediler	47.671.207	34.178.757
Takipteki alacaklar (Net)	-	-
Takipteki alacaklar	8.188.811.020	5.843.448.373
Takipteki alacaklar karşılığı	-8.188.811.020	-5.843.448.373
TOPLAM	80.982.290.104	47.714.675.890

NOT: Irak Merkez Bankasından olan kredi alacağına yıl içinde 7.336.311 ABD doları (2017: 7.951.453 ABD doları) karşılığı 36.045.032 TL (2017: 28.975.858 TL) faiz tahakkuk ettirilmiştir.

Irak Merkez Bankasından 1.463.967.375 ABD doları (2017: 1.456.631.064 ABD doları) karşılığı 7.701.785.962 TL (2017: 5.494.266.709 TL) kredi alacağı bulunmaktadır. Irak Bekhme Barajı projesi kapsamında satın alınan senetler karşılığı kullanılan kredilerden ise 92.574.475 ABD doları (2017: 92.574.475 ABD doları) karşılığı 487.025.058 TL alacak bulunmaktadır (2017: 349.181.664 TL). Irak Merkez Bankasına kullanılan kredinin anapara tutarına ve aylık olarak tahakkuk ettirilen faize 213 sayılı VUK'un 323. maddesi kapsamında karşılık ayrılmaktadır. Toplam 8.188.811.020 TL olan alacak, ayrılan karşılıkla netleştirildiği için Takipteki Alacaklar kalemi 31.12.2018 tarihi itibarıyla bakiye göstermemektedir.

3.4.2.9 İştirakler

BIS, Dünya Bankalararası Finansal Telekomünikasyon Kuruluşu (SWIFT) ve Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Şirketinde (ILM) iştirakler bulunmaktadır.

Merkez bankacılığı faaliyeti çerçevesinde satın alınan BIS iştiraki net varlık değerinin %70'i olarak hesaplanan GUD'u ile değerlendirilmiştir.

Tablo 3.4.2.9.1: İştirakler

İştirak Adı	Hizmet Alanı	Hisse Payı (%)	2018		Hisse Payı (%)	2017	
			TL	Döviz		TL	Döviz
BIS	Bankacılık düzenleme hizmetleri	1,43	1.415.968.835	10.000.000 SDR	1,43	1.026.925.611	10.000.000 SDR
SWIFT	Elektronik fon transfer hizmetleri	0,007	248.836	41.280 EUR	0,007	168.518	37.320 EUR
IILM	Likidite yönetimi	13,33	52.609.000	10.000.000 USD	13,33	37.719.000	10.000.000 USD
	TOPLAM		1.468.826.671			1.064.813.130	

İştiraklerin hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

Tablo 3.4.2.9.2: İştirakler Hareket Tablosu

	2018	2017
1 Ocak bakiyesi	1.064.813.130	917.955.544
GUD değişiklikleri	404.013.541	146.857.586
31 Aralık Bakiyesi	1.468.826.671	1.064.813.130

3.4.2.10 Duran Varlıklar (Net)

TCMB duran varlıkları, arsalar, binalar, demirbaşlar ve yazılım ürünlerinden oluşmaktadır.

Tablo 3.4.2.10.1: Duran Varlık Hareket Tablosu

	Gayrimenkul	Demirbaş	Yazılım	Toplam
1 Ocak net bilanço değeri	235.510.984	80.461.138	8.890.143	324.862.265
Alımlar	148.907.027	90.438.973	35.613.647	274.959.647
Elden çıkarılanlar (net) (*)	-2.771.830	-50.023	-	-2.821.853
Dönem içi amortisman	-4.561.543	-33.788.523	-16.671.402	-55.021.468
31 Aralık net bilanço değeri	377.084.638	137.061.565	27.832.388	541.978.591

(*) Elden çıkarılanlar, amortismanı düşülmüş değeriyle gösterilmiştir.

2018	Gayrimenkul	Demirbaş	Yazılım	Toplam
Kayıtlı değeri	542.837.195	323.882.063	69.102.499	935.821.757
Birikmiş amortismanlar	-165.752.557	-186.820.498	-41.270.111	-393.843.166
Net bilanço değeri	377.084.638	137.061.565	27.832.388	541.978.591
2017	Gayrimenkul	Demirbaş	Yazılım	Toplam
Kayıtlı değeri	398.246.885	251.958.865	35.821.306	686.027.056
Birikmiş amortismanlar	-162.735.901	-171.497.727	-26.931.163	-361.164.791
Net bilanço değeri	235.510.984	80.461.138	8.890.143	324.862.265

3.4.2.11 Diğer Aktifler

Tablo 3.4.2.11.1: Diğer Aktifler

	2018	2017
Uluslararası standartta olmayan altın	688.884.578	499.631.332
Madeni para	83.669.894	61.491.590
Gelir tahakkukları	68.490.602	60.174.800
Hazine'den tahsil edilecek masraf ve komisyonlar	32.608.323	35.408.495
EFT mesaj ücretleri	20.677.860	18.508.276
Diğer	15.204.419	6.258.029
Diğer	11.242.763.656	3.619.350.790
Kurumlar vergisinden mahsup edilecek geçici vergi	7.222.981.210	2.158.794.988
Kurumlar vergisinden mahsup edilecek gelir vergisi stopajı	502.021.428	141.038.934
Depolar	71.981.094	61.238.020
Peşin ödenen ücretler	3.889.674	1.912.141
Diğer	3.441.890.250	1.256.366.706
TOPLAM	12.083.808.730	4.240.648.512

3.4.2.12 Tedavüldeki Banknotlar

Tablo 3.4.2.12.1: Tedavüldeki Banknotlar

	2018	2017
1 Ocak bakiyesi	131.457.662.382	122.959.912.798
Tedavüle giren banknotlar	48.951.300.434	50.964.983.041
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	-48.147.240.431	-42.467.233.457
Zamanaşımına uğrayan banknotlar	-	-
31 Aralık Bakiyesi	132.261.722.385	131.457.662.382

Tedavüldeki banknotlar, 2018 yıl sonunda 132.261.722.385 TL bakiye göstermektedir.

3.4.2.13 Mevduat

Tablo 3.4.2.13.1: Mevduat

	2018	2017
Kamu sektörü mevduatı	39.591.687.989	49.361.624.785
Hazine, genel ve özel bütçeli idareler	39.583.629.564	49.351.415.566
Diğer	8.058.425	10.209.219
Bankacılık sektörü mevduatı	368.580.902.886	323.504.239.634
Yurt içi bankalar	189.583.160.844	94.825.686.100
Bankalar mevduatı	27.963.987.094	10.754.658.926
Nakit	848.704.494	-
Teminat	27.115.282.600	-
Nakit	27.115.282.600	-
Altın	-	-
Zorunlu karşılık serbest	161.619.173.750	84.071.027.174
Yurt dışı bankalar	20.316.851.259	2.429.961.805
Zorunlu karşılıklar bloke hesabı	158.680.890.783	226.247.656.863
Nakit	107.724.618.540	169.214.107.415
Altın	50.956.272.243	57.033.549.448
Diğer	-	934.866
Diğer mevduat	4.107.083.482	4.902.657.803
İşçi dövizleri	2.396.693.504	2.508.008.144
Uluslararası kuruluşlar	91.036.932	70.634.592
IMF	67.975.325	56.886.918
Diğer	23.061.607	13.747.673
Fonlar	212.338.931	242.833.578
Diğer	1.407.014.115	2.081.181.490
Finansman şirketleri	1.406.364.250	2.075.177.611
Elçilikler mevduatı	5.758	723.877
Diğer	644.107	5.280.002
TOPLAM	412.279.674.358	377.768.522.223

3.4.2.14 Vergi Yükümlülüğü

TCMB, kurumlar vergisine tâbidir. Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi tutarı, ticari kazançta vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiye tabi olmayan gelirler ve indirimler düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Tablo 3.4.2.14.1: Ödenecek Vergiler

	2018	2017
Kurumlar vergisi	10.610.547.065	3.091.367.708
Diğer vergiler	166.326.142	151.484.325
Mükellefiyetten doğan vergiler	36.476.712	60.391.383
Sorumlu sıfatıyla ödenecek vergiler	129.849.430	91.092.942
TOPLAM	10.776.873.207	3.242.852.033

2018 yılında uygulanan kurumlar vergisi oranı % 22'dir (2017: % 20). Türkiye'de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2018 yılında uygulanan geçici vergi oranı % 22'dir (2017: % 20).

TTK ile vergi mevzuatının farklı hükümler içerdiği konularda oluşan geçici farklar için geçerli kurumlar vergisi oranı olan % 22 üzerinden ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü hesaplanmaktadır (2017: % 20).

2018 yıl sonu itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan geçici farklar ve hesaplanan ertelenmiş vergi varlığı/yükümlülüğünün detayı aşağıdadır.

Tablo 3.4.2.14.2: Geçici Farklar ve Ertelenmiş Vergi Varlığı / Yükümlülüğü

	2018		2017	
	Toplam Geçici Farklar	Ertelenmiş Vergi Varlığı/ Yükümlülüğü	Toplam Geçici Farklar	Ertelenmiş Vergi Varlığı/ Yükümlülüğü
Toplam varlıklar	197.167.415	43.376.831	173.713.430	34.742.686
Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı yükümlülüğü	173.605.469	38.193.203	143.394.309	28.678.862
Duran varlıklar amortisman düzeltmesi	23.561.946	5.183.628	30.319.122	6.063.824
Toplam yükümlülükler	-1.342.749.835	-73.851.241	-973.187.611	-48.659.381
BIS iştirakinin GUD düzeltmesi	-1.342.749.835	-73.851.241	-973.187.611	-48.659.381
Net Varlık/Yükümlülük	-1.145.582.419	-30.474.410	-799.474.181	-13.916.694

Tablo 3.4.2.14.3: Ertelenmiş Vergi Varlığı / Yükümlülüğü Hareketi

	2018	2017
1 Ocak bakiyesi	-13.916.694	4.126.958
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi (net)	8.635.306	-11.148.334
Diğer pasif hesaplar ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	-25.193.021	-6.895.319
31 Aralık Bakiyesi	-30.474.410	-13.916.694

3.4.2.15 Karşılıklar

Tablo 3.4.2.15.1: Karşılıklar

	2018	2017
Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı karşılıkları	173.605.469	143.394.309
Kıymet yollaması dahili sigorta karşılığı	243.056.337	243.056.337
TOPLAM	416.661.807	386.450.646

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 59. maddesi kapsamında ayrılan kıymet yollaması dahili sigorta karşılığının 2018 yılı sonu itibarıyla bakiyesi 243.056.337 TL'dir.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile 1475 sayılı İş Kanunu hükümleri uyarınca, işverenler çalışanlardan emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde emekli olanlara ya da iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal emekli ikramiyesi veya kıdem tazminatlarını ödemekle yükümlüdür.

Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı karşılığı, TCMB'nin, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir.

Her hizmet yılına ait azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olması temel varsayım olarak hesaplamalarda dikkate alınmaktadır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 2018 yıl sonu itibarıyla, finansal tablolarda karşılıklar, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak geleceğe ilişkin muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, TCMB çalışanlarının kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 01.07.2018 tarihinden itibaren geçerli olan 5.434 TL (2017: 4.732 TL) tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı yükümlülüğünün dönem içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

Tablo 3.4.2.15.2: Emekli İkramesi ve Kıdem Tazminatı Yükümlülüğü Hareketi

	2018	2017
1 Ocak bakiyesi	143.394.309	194.805.019
Ayrılan karşılık	32.553.264	25.060.594
Ödenen emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı	-2.342.103	-76.471.304
31 Aralık Bakiyesi	173.605.469	143.394.309

3.4.2.16 Sermaye ve İhtiyat Akçesi

25.000 TL olan TCMB'nin sermayesi, her biri 10 kuruşluk 250.000 adet hisseye ayrılmış olup; hisse senetleri nama yazılıdır.

Tablo 3.4.2.16.1: Sermaye ve İhtiyat Akçesi

	2018	2017
Ödenmiş sermaye	25.000	25.000
Sermaye enflasyon düzeltme farkı	46.208.524	46.208.524
İhtiyat akçesi	27.555.926.908	21.540.939.831
Adi ihtiyat akçesi	18.720.275.631	14.423.856.184
Fevkalade ihtiyat akçesi	8.674.479.713	6.955.912.084
Hususi ihtiyat akçesi	161.171.564	161.171.564
TOPLAM	27.602.160.432	21.587.173.355

2018 ve 2017 yıl sonları itibarıyla TCMB hissedar bilgilerinin dökümü aşağıdaki gibidir:

Tablo 3.4.2.16.2: Hissedar Bilgileri

	2018		2017	
	Pay(TL)	Pay(%)	Pay(TL)	Pay(%)
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı	13.780	55,12	13.780	55,12
T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	4.806	19,22	4.806	19,22
Mervak İç ve Dış Ticaret A.Ş.	1.280	5,12	1.280	5,12
T. Garanti Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	621	2,48	621	2,48
T. İş Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	582	2,33	582	2,33
T. Halk Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	277	1,11	277	1,11
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	139	0,56	139	0,56
Akbank T.A.Ş. Genel Müdürlüğü	8	0,03	8	0,03
Türk Ekonomi Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	2	0,01	2	0,01
ING Bank A.Ş.	5	0,02	5	0,02
Diğer	3.500	13,99	3.500	13,99
Ödenmiş Sermaye	25.000	100,00	25.000	100,00

3.4.2.17. Değerleme Hesabı

Tablo 3.4.2.17.1: Değerleme

	2018	2017
Değerleme hesabı	45.004.664.079	55.296.111.083

Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle TCMB'nin aktifindeki ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altınların değerlemesi sonucu oluşan aleyhte ve lehte değerlendirme farklarının takip edildiği bu kalemde, 2018 yıl sonu itibarıyla lehte kur farkı olan 45.004.664.079 TL'lik tutar yer almaktadır.

3.4.2.18 Diğer Pasifler

Tablo 3.4.2.18.1: Diğer Pasifler

	2018	2017
Hazine altınları	114.314.724	441.776.048
Akreditifler	115.917.447	274.758.674
Gider tahakkukları	49.467.737	54.565.672
Diğer	3.686.938.870	1.888.058.495
Muhasebe politika değişikliklerinden oluşan fark	1.271.444.770	927.054.457
Vergi daireleri, icra memurlukları ve mahkeme kararları uyarınca tutulan bloke paralar	5.523.264	4.083.290
Gelecek yıl valörü ile yurt dışı bankalar hesaplarına gönderilecek paralar	182.045.309	141.886.200
Diğer	2.227.924.999	815.034.548
TOPLAM	3.966.638.778	2.659.158.889

3.4.2.19 Nazım Hesaplar

2018 yıl sonu itibarıyla, Türk lirası, yabancı para ve adet olarak takip edilen nazım hesaplar toplamı 1.497.251.202.204'tür (2017: 1.228.964.474.757'dir). Geri satım vaadiyle alım işlemleri nedeniyle bankalardan alınan teminatların nominal değeri 30.326.643.778 TL (2017: 28.241.562.517 TL) gerçeğe uygun değeri ise 34.917.974.858 TL (2017: 34.403.521.720 TL) olup bu hesaplar altında nominal değeriyle gösterilmektedir. 2017 yılı içerisinde Bankamız tarafından başlatılan TL uzlaşmalı vadeli döviz satım işlemleri ile ilgili olarak 31.12.2018 tarihi itibarıyla 2.563.509.600 TL (2017: 11.154.227.730 TL) alacak ve 431.000.000 USD (2017: 2.850.000.000 USD) yükümlülük nazım hesaplarında takip edilmektedir.

3.4.2.20 Kâr/Zarar Hesapları

Tablo 3.4.2.20.1: Kâr / Zarar Tablosu

	2018	2017
NET FAİZ GELİR/GİDERİ	17.832.803.707	10.135.821.636
Faiz Geliri	30.135.305.125	17.060.635.721
TL ve YP menkul kıymetler	5.070.791.093	3.986.373.400
Geri satım vaadiyle alım işlemleri	11.713.015.184	3.249.405.051
Bankalararası para piyasası işlemleri	11.356.862.149	8.936.681.248
Krediler	605.204.985	324.283.826
Bankalar	1.389.431.714	563.892.196
Faiz Gideri	-12.302.501.417	-6.924.814.084
İşçi dövizleri	-7.394	-777.415
Geri alım vaadiyle satım işlemleri	-18.208.996	-
Bankalararası para piyasası işlemleri	-381.565.836	-6.911.987
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı hesapları	-4.296.484.972	-2.206.889.018
IMF genel kaynak kullanım hesabı	-68.391.037	-29.115.977
TL zorunlu karşılıklar	-2.408.331.065	-959.265.576
YP zorunlu karşılıklar	-1.802.137.545	-1.484.993.469
Bankalar	-3.327.374.573	-2.236.860.644
NET KOMİSYON VE HİZMET GELİRİ/GİDERİ	676.184.695	594.528.596
Komisyon ve Hizmet Geliri	713.448.983	610.351.177
EFT işlemleri komisyon ve mesaj ücretleri	353.690.326	297.976.360
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı alınan komisyonlar	237.905.409	213.806.213
Bankalardan alınan komisyon ve muhafaza ücretleri	85.646.269	84.061.635
Havale ücretleri	3.095.660	2.769.901
Bankalardan NYS Kapsamında Tahsil Edilen Ücretler	32.663.555	11.211.275
Diğer	447.764	525.791
Komisyon ve Hizmet Gideri	-37.264.289	-15.822.581
Bankalara ödenen komisyon ve muhafaza ücretleri	-36.318.246	-15.111.806
Diğer	-946.042	-710.775
NET FAİZ DIŞI GELİR/GİDER	48.372.478.791	10.756.069.199
Faiz Dışı Gelir	75.941.945.672	14.697.521.887
YP alım satım ve altın satım kârı	71.655.717.880	14.585.538.948
Menkul kıymetler alım satım kârı ve değer artışı	189.295.750	-
İştirak geliri	11.631.728	11.141.299
Diğer	4.085.300.314	100.841.640
Faiz Dışı Gider	-27.569.466.882	-3.941.452.688
YP alım satım zararı	-5.006.626.881	-617.107.544
Menkul kıymetler alım satım zararı ve değer azalışı	-1.666.929.325	-1.761.301.860
Takipteki alacak karşılık gideri	-2.345.362.647	-419.466.993
Ücretler ve maaşlar	-766.355.162	-763.646.229
Sosyal güvenlik gideri	-93.888.834	-84.767.860
Genel faaliyet gideri	-174.594.461	-126.729.942
Banknot kâğıdı ve mürekkep gideri	-151.586.286	-123.157.470
Amortismanlar	-55.021.468	-40.183.357
Diğer	-17.309.101.818	-5.091.433
VERGİ ÖNCESİ KÂR	66.881.467.192	21.486.419.431
ERTELENMİŞ VERGİ GELİRİ/GİDERİ	8.635.306	-11.148.334
RAPORLANAN DÖNEM KÂRI	66.890.102.499	21.475.271.097

3.4.2.21. Kâr Dağıtım

6102 sayılı TTK'nın 6335 sayılı Kanunla değişik 64'üncü maddesinin 5. fıkrasında, bu Kanuna tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı VUK'un defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanununun 175. ve mükerrer 257. maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda oldukları belirtilmiştir. Anılan fıkrada ayrıca, 6102 sayılı Kanunun defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, aktifleştirme, karşılıklar, hesaplar, değerlendirme, saklama ve ibraz hükümlerinin; 213 sayılı Kanun ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına, vergi kanunlarına uygun olarak vergi matrahının tespit edilmesine ve buna yönelik mali tabloların hazırlanmasına engel teşkil etmeyeceği hükme bağlanmıştır.

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 60. maddesi, 6102 sayılı TTK'nın 6335 sayılı Kanunla değişik 64. maddesi hükümleri dikkate alınarak, TCMB'nin 213 sayılı VUK hükümlerine uygun olarak tutulmakta olan defter kayıtlarında yer alan 66.874.731.127 TL'lik 2018 yılı dönem kârının aşağıdaki şekilde dağıtılması öngörülmüştür.

Tablo 3.4.2.21.1: Kâr Dağıtım (1211 sayılı Kanun md. 60)

	2018	2017
Raporlanan dönem kârı (6102 sayılı TTK)	66.890.102.499	21.475.271.097
Raporlama düzeltme farkları	15.371.371	6.826.142
Dağıtım tabi dönem kârı (213 sayılı VUK)	66.874.731.127	21.482.097.239
Vergi karşılıkları (-)	10.610.547.065	3.091.367.708
Kurumlar vergisi	10.610.547.065	3.091.367.708
Vergi karşılığı sonrası kâr	56.264.184.062	18.390.729.531
Diğer dağıtımlar (-)	18.745.588.199	6.034.188.150
1-İhtiyat akçeleri	18.724.924.566	6.014.987.077
Adi ihtiyat	13.374.946.225	4.296.419.448
Fevkalade ihtiyat	5.349.978.340	1.718.567.629
2-Hissedarlar hissesi	3.000	3.000
İlk kâr hissesi	1.500	1.500
İkinci kâr hissesi	1.500	1.500
3-Temettü miktarı (Md.60/c)	20.660.634	19.198.073
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına Aktarılacak Tutar	37.518.595.863	12.356.541.382

18 Ocak 2019 tarihinde yapılan Bankamız Hissedarları Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında alınan karar çerçevesinde ortaklara kâr payı avansı dağıtılmış olup, dağıtılan tutarlar kâr dağıtımında mahsup edilecektir.